

Buro de Brug Rapporten

Archeologisch Bureauonderzoek
HOV-tracé Katwijk
B15-240

Concept versie 1, 3 september 2015

Inhoud

Administratieve gegevens	3
1. Inleiding	4
1.1. Algemeen	4
1.2. Onderzoeksmethode.....	5
2. Bureauonderzoek en archeologische verwachting	5
2.1. Beleid	5
2.2. Geo(morfo)logie en bodemopbouw.....	9
2.3. Bekende archeologische waarden (zie bijlage 1).....	10
2.4. Historische gegevens.....	13
2.5. Versturende bodemingrepen in het verleden	13
2.6. Archeologische verwachting	14
3. Conclusies en aanbevelingen.....	15
4. Gebruikte bronnen.....	17
Bijlage 1 – Bekende archeologische waarden	18
Bijlage 2 – Deelgebieden op gemeentelijke beleidskaart	18
Bijlage 3 – Overzicht van de boringen van RAAP het kader van de RijnGouwelijn West.	18
Bijlage 4 – Voorontwerpen Deelgebieden Movares.....	18

Colofon

Projectcode :	B15-240
Opdrachtgever:	Movares
Uitvoerder:	Buro de Brug ACR bv
Locatie:	HOV-tracé Katwijk
Auteur:	K.M. van der Kant (MA) en drs. J.W.M. Oudhof

Administratieve gegevens

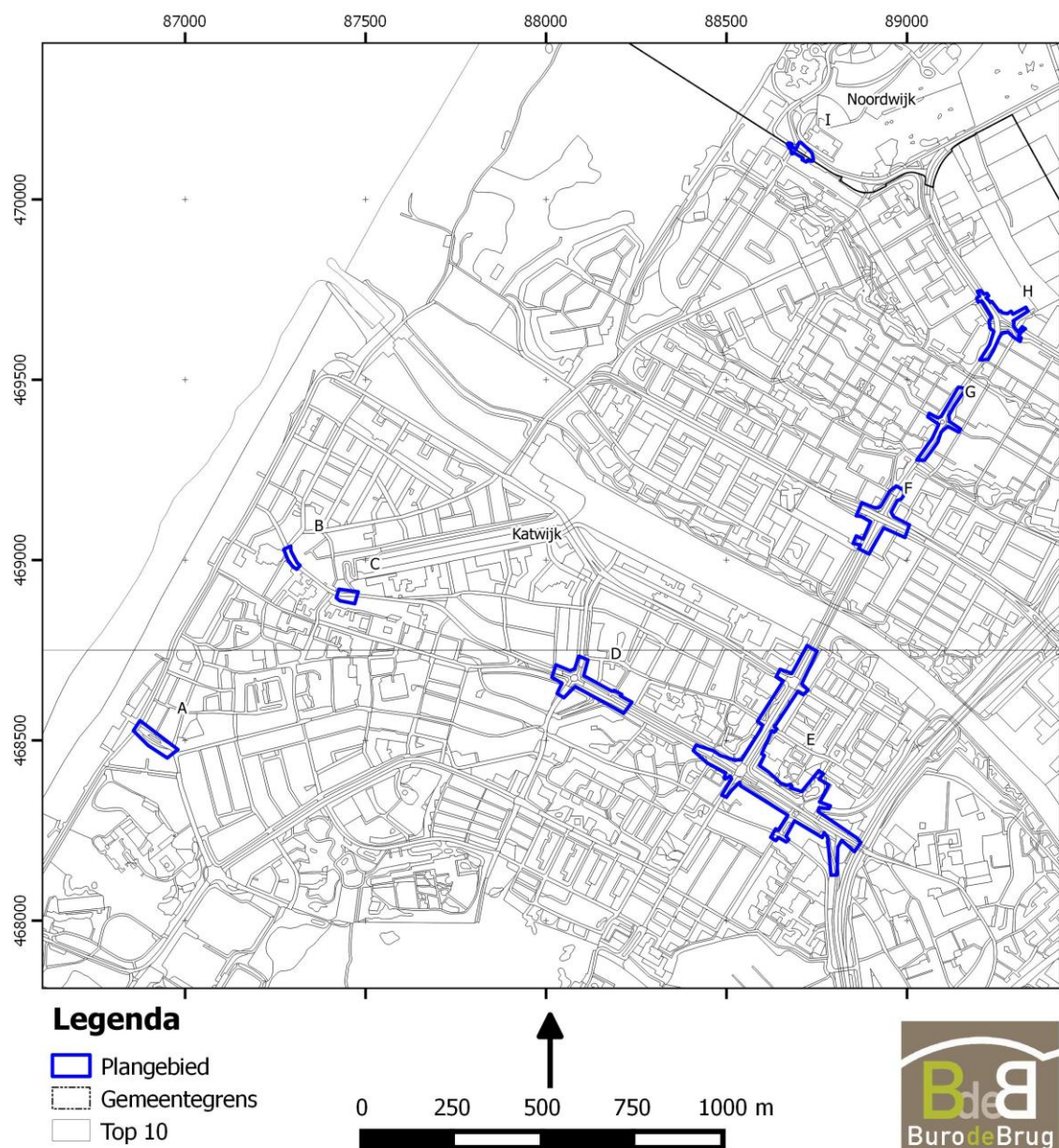
Projectnaam	HOV-tracé Katwijk
Opdrachtgever	Movares
Contactpersoon	A.C. Vernooij
Uitvoerder	Buro de Brug ACR bv
Projectleider	drs. ing. C. Sueur info@burodebrug.nl 020-4866685
Projectcode Buro de Brug	B15-240
Bureauonderzoek	K.M. van der Kant (MA) en drs. J.W.M. Oudhof
Bevoegd gezag	Gemeenten Katwijk
Provincie, gemeente en plaats plangebied	Provincie Zuid-Holland; gemeente Katwijk; Katwijk.
Locatie/toponiem	Katwijk
Kaartbladnummer (topo 1:25.000)	30E
RD-coördinaten van het plangebied (bij benadering)	Noord: X88704, Y470155 Zuidwest: X86867, Y468539 Zuidoost: X88803, Y468134
Oppervlakte plangebied	Ca. 10 ha
Huidig grondgebruik	wegen, trottoir, groenstrook etc.
OZM-nummer ¹	3298145100
Geplande ingreep	herinrichting openbare ruimte: -graven cunetten tbv aanleggen/verbreden van wegen - werkzaamheden kabels en leidingen. - aanleg tunnel met waterpartij (verplaatsen huidige waterpartij).
Rapportversie	1
Datum	3-9-2015

¹ Landelijk onderzoeksmeldingsnummer dat bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE/ARCHIS) moet worden aangevraagd bij aanvang van archeologisch onderzoek.

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Dit archeologisch bureauonderzoek is opgesteld door Buro de Brug in opdracht van Movares. De aanleiding voor het onderzoek is de realisatie van een buscorridor tussen Leiden, Katwijk en Noordwijk. De buscorridor bestaat uit deeltracés 1 t/m 5 (zie bijlage 4). Voor de R-Net buscorridor worden onder andere bushaltes aangepast of gerealiseerd, fietspaden verlegd en aangelegd en verkeersknooppunten aangepast. Voorliggend bureauonderzoek is opgesteld ten behoeve van de geplande werkzaamheden binnen deeltracé 4 en 5a, dat grotendeels binnen de gemeente Katwijk ligt en voor een zeer klein deel net binnen de gemeente Noordwijk (op de gemeentegrens in het noorden van Katwijk). In 2008 is door RAAP een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Katwijk en Noordwijk ten behoeve van het niet gerealiseerde project RijnGouwewijn West.² De resultaten van dat onderzoek zijn verwerkt in onderhavig onderzoek en dit is dus grotendeels een actualisatie van reeds uitgevoerd onderzoek.

Afbeelding 1: Plangebied met deellocaties geprojecteerd op achtergrond luchtfoto (Bron: Movares).

² RAAP-rapport 1484.

1.2. Onderzoeksmethode

Het bureauonderzoek heeft tot doel - op basis van bestaande landschappelijke, archeologische en historische bronnen - een gespecificeerde archeologische verwachting te verkrijgen voor het plangebied. Op basis van de resultaten zal een aanbeveling worden gedaan om de eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied veilig te stellen. Het resultaat is een standaardrapport. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3) en de gemeentelijke eisen.

Voor het verzamelen van gegevens met betrekking tot reeds bekende archeologische- en bodemkundige waarden van het plangebied is ARCHIS geraadpleegd. Ook zijn geo(morfo)logische kaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), de provinciale kaart, de gemeentelijke beleidskaart en historische kaarten bekeken. Tevens is het AHN geraadpleegd en zijn de meest recente archeologische onderzoeksresultaten in het onderzoek opgenomen.

Het plangebied is door Buro de Brug onderverdeeld in de deelgebieden A t/m I (zie afb. 1) ten behoeve van deze rapportage, zodat voor elke locatie afzonderlijk een aanbeveling gedaan kan worden ten aanzien van eventueel vervolgonderzoek.

2. Bureauonderzoek en archeologische verwachting

2.1. Beleid

Provincie

Voor gemeentegrensoverschrijdende projecten is de provincie bevoegd gezag.

De Limes, de internationale noordelijke grens van het voormalige Romeinse rijk, is in Nederland zo'n honderd kilometer lang en loopt van Nijmegen tot Katwijk. Het is een lineaire zone dwars door vele bestuurlijke en landschappelijke niveaus, waarin de fysieke restanten van de Limes grotendeels onzichtbaar onder de grond liggen. De Provincie Zuid-Holland heeft de limeszone aangegeven als provinciaal belang in haar Verordening Ruimte.³ In deze zone geldt een archeologische onderzoeksverplichting bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm. Verder hanteert de provincie de gemeentelijke beleidskaart als beoordelingsrichtlijn. Bovendien heeft de provinciaal archeoloog aangegeven dat het reeds uitgevoerde onderzoek niet in alle gevallen afdoende is geweest.

Deelgebied A, H en I vallen buiten de limeszone. ,

Deelgebied B, C, E, D, F en G vallen binnen de limeszone. Voor deze deelgebieden geldt een archeologische onderzoeksverplichting bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm.

Gemeente

Beleidskaart archeologie

De gemeente Katwijk heeft in 2013 opdracht gegeven om het gemeentelijk archeologiebeleid te actualiseren. De actualisatie is ook voor een aantal buurgemeenten uitgevoerd, waaronder Noordwijk. Op de geactualiseerde beleidskaart zijn de reeds uitgevoerde archeologische onderzoeken geprojecteerd en waar mogelijk zijn de selectieadviezen overgenomen. De aanbevelingen uit het reeds door RAAP uitgevoerde onderzoek ten behoeve van de RijnGouwe lijn zijn niet in de kaart overgenomen.

Deelgebied A, B en C raken aan de historische kern Katwijk. Dit is een categorie 1 zone, waarbij alle bodemingrepen vanaf een diepte vanaf 30cm –mv vergunningplichtig zijn. Deelgebieden A, B en C liggen verder volledig in een categorie 5 zone met hoge verwachting, waarbij bodemingrepen vanaf een oppervlakte van 250m² en een diepte vanaf 30cm -mv vergunningplichtig zijn.

³ <http://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM/>

Deelgebieden D en E liggen volledig in een categorie 5 zone met hoge verwachting, waarbij bodemingrepen vanaf een oppervlakte van 250m² en een diepte vanaf 30cm -mv vergunningplichtig zijn.

Deelgebieden F, G, H, en I liggen volledig in een categorie 6 zone met middelhoge verwachting, waarbij bodemingrepen vanaf een oppervlakte van 500m² en een diepte vanaf 30cm -mv vergunningplichtig zijn. Deelgebied I ligt overigens deels buiten de gemeente Katwijk. Het deel van deelgebied I dat binnen de gemeente Noordwijk valt ligt in een zone met lage archeologische verwachting, waarbij bodemingrepen met een oppervlakte van meer dan 50.000m² en een diepte van meer dan 50cm -mv vergunningplichtig zijn.

Bestemmingsplannen

De vigerende maatregelen met betrekking tot archeologie zijn in de gemeente Katwijk en Noordwijk opgenomen in de bestemmingsplannen.

Deelgebied A en C liggen in het Bestemmingsplan Katwijk aan Zee 2015. Voor de locatie waar deze deelgebieden liggen is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Archeologisch Verwachtingsgebied 2).

Volgens artikel 33 uit het bestemmingsplan is het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen een verbodsbepaling zonder omgevingsvergunning. Het verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden indien:

- a. op basis van bureauonderzoek of inventariserend veldonderzoek van het bevoegd gezag blijkt dat de omschreven archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad, of
- b. het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 5m +NAP of het gebied van de werken een omvang heeft die kleiner is dan 100 m², of
- c. het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels, leidingen en rioleringen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de bestaande verstoringdiepte, of
- d. op basis van inventariserend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.
- e. de werken en werkzaamheden op een inventariserend of definitief archeologisch onderzoek zijn gericht, of
- f. de werken en werkzaamheden:
 1. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de vaststelling van dit bestemmingsplan;
 2. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingsvergunning.

Deelgebied A ligt volgens de AHN (het Actuele Hoogtebestand Nederland) op een hoogte van ca 10m +NAP, Deelgebied C op ca 6,6 +NAP.

De oppervlakte van de geplande ingrepen in Deelgebied A en C hebben wel een oppervlakte groter dan 100m² en zijn om die reden omgevingsplanvergunningplichtig.

Deelgebied B en het westelijk deel van deelgebied D liggen in het Bestemmingsplan Katwijk aan Zee 2015. Voor de locatie waar deze deelgebieden in liggen is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Archeologisch Verwachtingsgebied 1).

Volgens artikel 33 uit het bestemmingsplan is het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen een verbodsbepaling zonder omgevingsvergunning. Het verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden indien:

- a. op basis van bureauonderzoek of inventariserend veldonderzoek van het bevoegd gezag blijkt dat de omschreven archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad, of
- b. het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 0,3 m onder het peil of het gebied van de werken een omvang heeft die kleiner is dan 100 m², of

- c. het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels, leidingen en rioleringen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de bestaande verstoringsdiepte, of
- d. op basis van inventariserend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.
- e. de werken en werkzaamheden op een inventariserend of definitief archeologisch onderzoek zijn gericht, of
- f. de werken en werkzaamheden:
 - 1. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de vaststelling van dit bestemmingsplan;
 - 2. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingsvergunning.

De oppervlakte van de geplande ingrepen in Deelgebied B en het westelijk deel van D hebben een oppervlakte groter dan 100m² en zijn om die reden omgevingsplanvergunningplichtig.

Deelgebied D ligt voor de oostelijke helft en deelgebied E, volledig binnen Bestemmingsplan Katwijk Midden. Voor de locatie waar deze deelgebieden liggen is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Archeologisch Verwachtingsgebied 1).

Volgens artikel 21 uit het bestemmingsplan is het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen een verbodsbepaling zonder omgevingsvergunning. Het verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden indien:

- a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde – 1' (wr – av, swr – 1):
 - 1. het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder het maaiveld;
 - 2. het gebied van de werken een omvang heeft die kleiner is dan 100 m².
- f. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
- g. de werken en/of werkzaamheden het gewone onderhoud betreffen, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- h. de werken en werkzaamheden ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

De oppervlakte van de geplande ingrepen in de oostelijke helft van deelgebied D en in deelgebied E hebben een oppervlakte groter dan 100m² en zijn om die reden omgevingsplanvergunningplichtig.

Deelgebied F ligt in het Bestemmingsplan Hoornes. Voor de locatie waar dit deelgebied ligt is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Waarde Archeologisch Verwachtingsgebied).

Volgens artikel 18 uit het bestemmingsplan is het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen een verbodsbepaling zonder omgevingsvergunning. Het verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden indien:

- a. het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van maximaal 30 cm onder het maaiveld;
- b. het gebied van de werken een omvang heeft dat kleiner is dan 100 m²;
- c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
- d. de werken en/of werkzaamheden het gewone onderhoud betreffen, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- e. de werken en werkzaamheden ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

De oppervlakte van de geplande ingrepen in deelgebied F is groter dan 100m² en zijn om die reden omgevingsplanvergunningplichtig.

Deelgebied G en het zuidelijk deel van deelgebied H liggen in het Bestemmingsplan Rijnsoever. Voor de locatie waar deze deelgebieden liggen is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Waarde Archeologisch Verwachtingsgebied).

Volgens artikel 13 uit het bestemmingsplan is het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen een verbodsbepaling zonder omgevingsvergunning . Het verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden indien:

- a. uit vooroverleg is gebleken dat op basis van bureauonderzoek of inventariserend veldonderzoek van het bevoegd gezag blijkt dat de archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad; of:
- b. het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder het maaiveld en het gebied van de werken een omvang heeft dat kleiner is dan 100 m²;
- c. het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels, leidingen en rioleringen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de bestaande verstoringsdiepte, of:
- d. op basis van inventariserend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, of:
- e. de werken en werkzaamheden op een inventariserend of definitief archeologisch onderzoek zijn gericht, of:
- f. de werken en werkzaamheden:
 1. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de vaststelling van dit bestemmingsplan;
 2. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingsvergunning.

De oppervlakte van de geplande ingrepen in deelgebied G en het zuidelijk deel van deelgebied H zijn groter dan 100m² en zijn om die reden omgevingsplanvergunningplichtig.

Het grootste deel van deelgebied H (vanaf 20 meter ten zuiden van de rotonde en verder noordelijk) ligt in Bestemmingsplan Rijnsoever Noord. In dit bestemmingsplan zijn geen voorwaarden met betrekking tot archeologie opgenomen en is derhalve vrijgesteld van een onderzoeksverplichting.

Deelgebied I strekt zich uit over drie bestemmingsplannen. De zuidelijke rand ligt binnen de gemeente Katwijk en valt onder het bestemmingsplan Rijnsoever. Voor dit deel van het deelgebied is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Waarde Archeologisch Verwachtingsgebied, zie boven). De rest van het deelgebied ligt binnen de gemeente Noordwijk, Bestemmingsplan Estec en de Noordwijksebedrijventerreinen..

Voor het deel ter hoogte van de Kelperlaan is een dubbelbestemming archeologie opgenomen (Waarde Archeologie 2), waarbij bodemingrepen vanaf een diepte van 50cm en een oppervlakte van 500m² vergunningplichtig zijn. De omvang van de ingrepen in dit deel van het deelgebied omvatten een oppervlakte van minder dan 500m² en zullen naar verwachting binnen de 50cm –mv blijven.

Voor de rest van deelgebied I binnen Noordwijk is de dubbelbestemming Waarde Archeologie 3 van kracht, waarbij bodemingrepen vanaf een diepte van 50cm en een oppervlakte van 50.000m² vergunningplichtig zijn. De omvang van de ingrepen in dit deel van het deelgebied omvatten een oppervlakte van minder dan 50.000m² en zullen naar verwachting binnen de 50cm –mv blijven.

2.2. Geo(morfo)logie en bodemopbouw

Bron	Informatie
Geologie ⁴ (1:600.000)	Overgang tussen twee zones: Na1: Laagpakket van Schoorl/Zandvoort; duin- en strandzand (oosten). Na2: Formatie van Naaldwijk: zeeklei en –zand (westen).
Geomorfologie ⁵ (1:50.000)	Niet gekarteerd (bebouwd; deelgebied A t/m G en I) 2R11: een geul van een meanderend afwateringsstelsel (deelgebied H) In de omgeving: 12C1/13C1: hoge kustduinen en bijbehorende vlakten en laagten 4L7: lage kustduinen met bijbehorende vlakten en laagten 1M49/2M49: afgegraven of geëgaliseerde strandwallen
Bodemkunde ⁶ (1:50.000)	Niet gekarteerd (bebouwd; deelgebied A t/m F). EZ50A: kalkhoudende enkeerdgrond; matig fijn zand (deelgebied G, H en I). In de omgeving: Zd20A: duinvaaggronden; fijn zand. Zn50A: vlakvaaggronden; matig fijn zand. EZg21: lage enkeerdgrond; leemarm en zwak lemig fijn zand.

Katwijk maakt deel uit van de Delta van het Oude Rijnestuarium. In de eerste millennia voor Chr. is het gebied een open zee of waddenmilieu. Na de laatste ijstijd veranderde het klimaat; het ijs smolt en de zeespiegel steeg in korte tijd sterk. Daardoor werden grote hoeveelheden zand door de zee meegevoerd en aan de kust afgezet als strandwallen. Na verloop van tijd verschoof de kustlijn westwaarts, en werden opnieuw strandwallen afgezet. De meest oostelijk gelegen strandwallen zijn dan ook het oudst. Dergelijke strandwallen waren vanaf het Neolithicum bij uitstek geschikte vestigingsplaatsen voor de mens. Tussen de verschillende strandwallen of Oude Duinen, die vrijwel evenwijdig lopen, lagen de strandvlaktes. In deze gebieden en het gebied achter de kustzone was de afwatering slecht, waardoor vanaf circa 4800 voor Chr. veen gevormd werd. De kustlijn lag nog maar ca. 1 km westelijker dan tegenwoordig. Door de aanwezigheid van het water in de veengebieden tussen de duinen en strandwallen, was het gebied geschikt voor bewoning.

Rond 2000 voor Chr. vormt zich voor de huidige kustlijn van Katwijk een strandwal, waardoor de mariene invloed duidelijk minder werd en het grootste deel van Katwijk boven het gemiddeld hoogwater komt te liggen. Fluviale activiteit van de Oude Rijn heeft een belangrijke rol gespeeld in de landschappelijke ontwikkeling van het gebied, maar de kenmerkende afzettingen van een meanderende rivier, zoals kronkelwaarden en oeverwallen, ontbreken. Door mariene invloed ontwikkelden zich in het kweldergebied en verder naar het zuiden getijdenkreken. Vanaf het ontstaan van de strandwal bij Katwijk lijkt het kweldergebied vanuit zuidwestelijke richting overstoven te raken. Met uitzondering van de meest zuidwestelijke punt van Katwijk, lijkt Katwijk echter pas vanaf de Middeleeuwen overstoven te raken. Uit archeologische vondsten in het duingebied ten zuiden van Katwijk en de resultaten van de opgravingen in ondermeer 'de Zanderij' kan men echter afleiden dat het gebied mogelijk al eerder overstoven was en dat de overstuivingen doorgingen tot in de Romeinse tijd. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat al vanaf het begin van de jaartelling het kweldergebied grotendeels onder een laag duinzand bedolven was en dus niet meer door fluviale of mariene invloed is veranderd.

Door verstuiwing werden de hoge duintoppen van de Oude Duinen afgevlakt en werden de strandvlaktes (vaak met veen) geheel of gedeeltelijk afgedekt met duinzand. Door deze verstuiwingen worden uiteindelijk landschappen en daarmee ook archeologische vindplaatsen door zand bedekt.

⁴ TNO-NITG 2005; www.dinoloket.nl; kaart 2010.

⁵ Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, Stichting voor Bodemkartering, 1977, blad 32 Amersfoort.

⁶ Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, Stichting voor Bodemkartering, 1982, blad 30 Den Haag.

Omstreeks 1100 na Chr. vond aanzienlijke afslag van de kust plaats en grote gebieden werden onbruikbaar doordat zand vanuit de kust landinwaarts geblazen werd. Gedurende deze periode worden de zogenaamde Jonge Duinen gevormd.

In de loop van de Middeleeuwen hebben de duinen zich in meer noordelijke richting ontwikkeld en kon de duinenrij zich in de 12de eeuw uiteindelijk sluiten door het inactief raken van de Oude Rijn. Dit zijn ook de duinen die op dit moment nog in Katwijk zichtbaar zijn. Vooral tussen 1200-1600 na Chr. werden de Oude Duinen overstoven met nieuwe zandpakketten, waardoor de Jonge Duinen ontstonden. Deze duinen zijn nog steeds beeldbepalend. Pas in de 19de eeuw werd ontstuiving tegengegaan door het planten van helmgras en bebossing.⁷

Het grootste deel van het huidige kustgebied van Katwijk bestaat uit Jonge Duinen, die zich gevormd hebben op Oude Duin -en strandafzettingen. Dit landschap wordt gekenmerkt door een circa 100 meter breed strand (een vlakvaaggrond) bestaande uit kalkhoudend matig fijn zand (Zn50A) met grondwatertrap VI. Achter het strand liggen kalkhoudende duinvaaggronden (Zd20A , matig fijn duinzand) met grondwatertrap VII. Deze jonge duingronden zijn pas in de Late Middeleeuwen (vanaf de 11de eeuw) gevormd. Langs de oevers van de Oude Rijn ligt jonge zeeklei en rivierklei, ontstaan door afzettingen van de rivier en de zee.

Op de geomorfologische kaart is vrijwel het gehele plangebied ongekarteerd en weergegeven als bebouwd. Alleen het noordelijkste deel van deelgebied H bevindt zich binnen de categorie 2R11 (geul van meanderend afwaterstelsel). In de omgeving van de overige deelgebieden komen met name hoge kustduinen en bijbehorende vlakten en laagten voor (12C1/13C1). Verder zijn er nog lage kustduinen met bijbehorende vlakten en laagten (4L7). Ook zijn er enkele zones afgegraven of geëgaliseerde strandwallen (1M49/2M49) aanwezig.

Ook op de bodemkaart is een groot deel van het plangebied niet gekarteerd en weergegeven als bebouwd. Deelgebieden G, H en I bevinden zich binnen een kalkhoudende enkeerdgrond (EZ50A). Op de beleidsadvieskaart van de gemeente Katwijk is het plangebied grotendeels aangegeven als duinzand op kwelder en/of wad afzettingen.

2.3. Bekende archeologische waarden (zie bijlage 1)

Het RAAP onderzoek in het kader van de RijnGouwelijk West.

Deelgebieden A t/m H hebben deeluitgemaakt van een verkennend en deels karterend veldonderzoek in het kader van de RijnGouwelijk West. Het tracé van de RijnGouwelijk West overlapt deels met de locaties waar de huidige deelgebieden zich bevinden (zie bijlage 3). Deelgebied I is niet onderzocht. RAAP heeft voor dit onderzoek verkennende boringen in 1 raai met boringen om de 50 meter gezet en karterende boringen om de 25 meter en daarbij een oppervlaktekartering uitgevoerd waar mogelijk.

Ter hoogte van de huidige deellocatie A en B zijn geen boringen gezet. Ter hoogte van deelgebied C zijn twee boringen gezet, waarvan boring 1 is gestuit op puin (1,79m –mv). Verdere archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen.

Ter hoogte van deelgebied D zijn tien boringen verricht, waarvan drie boringen zijn gestuit op puin (16; 1.30m –mv, 17; 85cm –mv en 22; 1.50m –mv). Ter hoogte van boring 24, 25 en 27 heeft RAAP enkele fragmenten bouwpuin aangetroffen op. Op basis van deze vondsten en eerdere vondsten in de omgeving (zie volgende pagina onder deelgebied D, heeft RAAP archeologische begeleiding (protocol IVO proefsleuven)⁸.

Ter hoogte van deelgebied E zijn negenentwintig boringen gezet, waarvan er drie zijn gestuit op puin. Boring 37 op 70cm –mv (onjuist op de RAAPkaart aangegeven als 36). Boring 244 op 1.50 –mv en boring 249 op 1.30m –mv. Verdere archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen.

⁷ Du Pied 2012, 13-15.

⁸ RAAP rapport 1484, p.75.

Op basis van het onderzoek heeft RAAP voor het tracé geen vervolgonderzoek geadviseerd. Ter hoogte van deelgebied F, G en H zijn respectievelijk acht, vier en vijf boringen gezet. Op alle drie de locaties werden geen archeologische indicatoren aangetroffen

Bekende archeologische waarden

In de omgeving van de deelgebieden liggen enkele bekende archeologische waarden (zie bijlage 1). Het gaat hierbij om twee archeologische monumenten, ofwel AMK-terreinen, die ten zuiden en zuidoosten van deelgebied E liggen.

- AMK-terrein 7224: Dit terrein is bekend onder het toponiem Zanderij Westerbaan. Op dit terrein zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd (booronderzoeken, opgravingen). In het noordoosten van de Zanderij zijn resten van een nederzetting en een Romeins grafveld aangetroffen. In de Zanderij zijn aanwijzingen voor bewoningscontinuïteit van de Romeinse tijd tot in de Vroege Middeleeuwen gevonden.

- AMK-terrein 16517: Het terrein betreft de historische dorpskern van Katwijk aan den Rijn.

Verder zijn enkele archeologische waarnemingen gedaan en onderzoeken uitgevoerd in de omgeving van de verschillende deelgebieden. Waarnemingen die voorkomen binnen 250 meter van de verschillende deelgebieden worden hieronder besproken:

Deelgebied A Vuurbaakplein.

Op ca. 120 m ten zuidwesten van deelgebied A ligt waarnemingnr. 404565. Deze waarneming betreft de verwijzing naar een booronderzoek bij het Zeehospitium.⁹ Verder naar het zuidwesten is bij dat onderzoek mogelijk een randzone van een nederzettingsterrein uit de IJzertijd-Vroege Middeleeuwen aangetroffen. In de zone dicht bij deelgebied A toe is wel op diverse niveaus bodemvorming aangetroffen, maar geen duidelijke aanwijzingen voor antropogene bodems.¹⁰

Deelgebied B Badstraat.

Direct ten noordoosten van de Koningin Wilhelminastraat bevindt zich waarnemingsnr. 22688. Op die locatie is een houten goot voor zoutwinning uit de Nieuwe tijd aangetroffen.

Deelgebied C halte Noordeinde

Op ca. 100 m ten zuiden van het plangebied is archeologisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van nieuwbouw aan de Voorstraat 59.¹¹ Bij vooronderzoek bleek dat er resten uit de prehistorie (3,6 m onder maaiveld) tot en met de nieuwe tijd (0,8m onder maaiveld) aanwezig kunnen zijn. De graafwerkzaamheden van de kelder bleken zich uiteindelijk te beperken tot een diepte van 2,25 m onder maaiveld, buiten het bereik van het oudste voornoemde niveau. Tijdens de archeologische begeleiding zijn in de top van het ongeroerde duinzand wel afvalkuilen uit de 18e eeuw gevonden op de verwachte diepte van 80 cm onder maaiveld. Ze behoren toe aan het achtererf van de historische bebouwing langs de Voorstraat.

Deelgebied D markt, halte Duinoord en rotonde Zeeweg - Karel Doormanlaan

Binnen dit deelgebied is aan de oostrand een vindplaats aangetroffen tijdens het RAAP onderzoek. (RAAP vindplaats 5. Volgens de omschrijving bestaat de ondergrond uit verstoord zandpakket (dunne bouwvoor) op kalkrijke Jonge Duinafzettingen. In het Jonge duinzand is op circa 1,6 m -Mv een licht humeus, kalkloos niveau aangetroffen met daarin een enkel puinfragment. Op 1,9 m -Mv is weer sprake van humusarm, kalkrijk duinzand. Aangezien het niveau is ingeschakeld in de Jonge Duinen, wordt aangenomen dat het puin dateert uit de Middeleeuwen/Nieuwe tijd. Binnen een straal van 200 m bevindt zich Waarneming 23986.

Waarneming 23986 bevindt zich op 170 m ten noorden van dit deelgebied, langs de Karel Doormanlaan. Het betreft een oude aantekening uit 1940 van de vondst van Karolingische en Pingsdorf-scherven én Romeinse scherven. Ten oosten hiervan is een Romeinse honingpot gevonden,

⁹ Onderzoeksmeldingsnr 15346.

¹⁰ Schamp en Schute 2006.

¹¹ Waarnemingsnr's 437059 en 435139. Onderzoeksmeldingsnr. 42211 en 50931.

die in bruikleen aan het RMO is afgestaan.¹² De vondst werd gedaan bij graafwerk voor nieuwe rioleringen in 1940.

Net buiten het plangebied ligt waarnemingsnr. 410365. Bij het door RAAP uitgevoerde booronderzoek is bij een boring op 1,6 m -Mv/6,8 m +NAP bouwpuin aangetroffen.

Direct ten noorden tussen deelgebied D en E in, in de Zeeweg-Enclave, is in 2014 booronderzoek uitgevoerd door IDDS.¹³ Geconcludeerd werd dat er verschillende potentiële archeologische niveaus voorkomen binnen deze zone. Of en welke archeologische resten hierop kunnen voorkomen is moeilijk te bepalen, omdat in veel gevallen de datering van de niveaus onzeker is. Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek is geadviseerd om vervolgonderzoek uit te laten voeren. Belangrijk daarbij is dat de verschillende archeologische niveaus die in de toekomst mogelijk bedreigd worden door graafwerkzaamheden onderzocht worden op de aan- of afwezigheid van archeologische resten. Dergelijk onderzoek kan alleen goed worden uitgevoerd door middel van proefsleuvenonderzoek. Naast proefsleuvenonderzoek wordt aanbevolen om aanvullend onderzoek te doen naar de dateringen van de verschillende humeuze lagen (pakketten) in de bodem. Om de archeologische verwachtingen van de bodemopbouw eenduidig te kunnen beschrijven zijn, zoals hierboven reeds vermeld, duidelijke dateringen noodzakelijk. Aanbevolen wordt om op een strategische plaats een goede steekboring (aqualock/Begeman) te doen en daarbij alle humeuze lagen te onderzoeken op macroresten en deze resten te dateren met behulp van C14-datering.¹⁴

Deelgebied E Zeeweg - Koningin Julianalaan

Ten noordwesten van dit deelgebied zijn diverse waarnemingen gedaan en onderzoeken uitgevoerd. Waarnemingsnr. 24049 betreft een melding van een grote hoeveelheid aan scherven van kogelpotten en Pingsdorf-aardewerk. Waarnemingsnr. 24051 betreft de opgraving door Bloemers in 1967 van een Romeinse site (waarschijnlijk nederzetting). Daarbij is een noord-zuid georiënteerde palissade gevonden, een spitsvormige greppel en aardewerk uit de Romeinse tijd. Een relatie met de Romeinse vondsten van Holwerda en een in 1930 aangetroffen palissade valt niet uit te sluiten.

Waarnemingsnr. 31042 bevat de vondst van een Romeinse greppel, gevuld met diverse dakpanfragmenten. Zeven fragmenten hebben het stempel "EXGERINF", één fragment heeft het stempel "SVBIV...". Ten oosten van de greppel is een schelpenlaag gevonden. Ook een palissade en 2de/3de eeuwse aardewerk, maakt deel uit van deze waarneming.

In de kwelderoever en oude duinafzettingen zijn bij boringen te hoogte van waarnemingsnr. 442805 cultuurlagen met archeologisch resten uit de Romeinse tijd aangetroffen, waaronder fragmenten Terra Sigillata, fragmentjes bouwpuin en fosfaat.

Ten noordoosten van het deelgebied is langs de Rijnsoever ook Romeins aardewerk aangetroffen op de locatie van waarnemingsnr. 23988.

Deelgebied F (kruispunt Hoorneslaan-Biltlaan) en G (kruispunt Biltlaan-Rijnsoever)

In de omgeving van deze gebieden zijn geen waarnemingen bekend. Wel is archeologisch onderzoek uitgevoerd deels binnen en deels ten oosten van deelgebied F.¹⁵

Deelgebied H halte Sportpark

Ten noorden van dit deelgebied zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Waarnemingsnr. 411143 beschrijft de vondst van puinfragmenten bij een booronderzoek met onderzoeksnr 18959: het betreft fragmenten puin en een ondoordringbare puinlaag (boring 13). De archeologische indicatoren houden waarschijnlijk verband met een boerderijplaats uit de 17e eeuw. Deze noch de overige 3 uit het bureauonderzoek bekende boerderijplaatsen konden, door het ontbreken van betredingstoestemming, (voldoende) onderzocht worden om tot een waardestelling te komen. De rapportage is inmiddels afgerond. Deze vondstmelding is helaas daarin niet opgenomen. Verder wel het advies dat deze boerderijlocaties nog met een waarderend booronderzoek onderzocht dienen te worden. De rapportage is reeds goedgekeurd door het bevoegd gezag.

¹² Waarnemingsnr. 23985

¹³ Onderzoeksmeldingsnr 60896

¹⁴ Wilbers 2014.

¹⁵ Onderzoeksmeldingsnr. 49092

Deelgebied I (halte Keplerlaan)

In de omgeving van dit deelgebied zijn geen waarnemingen bekend of onderzoeken uitgevoerd. Op historisch kaartmateriaal (Wat was Waar) zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor bewoning uit de Nieuwe tijd.

2.4. Historische gegevens¹⁶

Katwijk aan Zee is ontstaan in de 12de eeuw en bestond aanvankelijk alleen maar uit een verzameling hutten. Opvallend is de vondst van een Merovingisch (vroeg-middeleeuws) grafveld in het begin van de 20ste eeuw ter hoogte van het Uitwateringskanaal. De bijbehorende nederzetting is wellicht aangetroffen in de Zanderij. Voor een vroegmiddeleeuwse oorsprong van Katwijk aan Zee bestaan echter geen bewijzen. In de 14de eeuw groeide het dorpje langzaam door toename van de visserij. De mensen vonden behalve in de visserij hun werk ook in activiteiten die met de visserij te maken hebben, zoals in zeilmakerijen, visdrogerijen en kuiperijen. In 1388 werd de vismarkt van Katwijk aan den Rijn verplaatst naar het strand bij Katwijk aan Zee, waarna Katwijk aan Zee in 1461 een zelfstandige parochie werd en een eigen kerk kreeg (de Oude Kerk).

De oudste situatie die op de onderzochte historische kaarten is afgebeeld, dateert uit 1571 en laat een bewoningskern zien rond de Oude Kerk, die aan de westkant van de kerk groter is dan aan de oostkant. Dichtere bebouwing is zichtbaar ten zuiden van de kerk. Ten noorden van de kerk lagen verspreid enkele huizen. De meest noordelijke bewoning reikte op dat moment nog niet eens tot aan het Mallegat. Bekend is dat de Voorstraat al bestond in 1561 en dat in 1543 ten zuiden van de kerk een weg naar Katwijk aan den Rijn liep, terwijl naar het noorden een weg naar Haarlem liep. Katwijk aan Zee is in de Tachtigjarige Oorlog (in 1572) half verbrand en de Oude Kerk werd deels verwoest. Ten zuiden van het dorp stond in de 16de eeuw de voorganger van de huidige vuurtoren, maar deze dreigde weggespoeld te worden. Daarom werd in 1605 een nieuwe vuurtoren gebouwd op een wat duurzamere plek, in wat dan nog 'de Grafelijkheids Wildernisse' heet, zoals de 'woeste grond' in de duinen genoemd wordt. Dit is het nog steeds bestaande Vuurbaak. De bebouwing was aan het eind van de 17de eeuw afgenomen tot ruim 150 huizen. In 1732 was dit aantal alweer bijna verdubbeld, waarbij vermoedelijk sprake was van verdichting van de bebouwing; met name langs de Voorstraat ontstond een bebouwingslint. In de 17de eeuw breidde het dorp zich geleidelijk naar het oosten uit. Uit een kaart uit het begin van de 19de eeuw blijkt dat de bebouwing zich nu ook ten noorden van het Mallegat uitbreidde. Na 1900 groeide Katwijk aan Zee explosief, mede vanwege het toerisme. Een zeer groot deel van wat nog over was van de oorspronkelijk middeleeuwse bebouwing is helaas in de Tweede Wereldoorlog gesloopt ten behoeve van de aanleg van de Atlantikwall, waarvan de nog aanwezige resten ironisch genoeg nu op zichzelf als een waardevol cultuurhistorisch object worden gezien en deels zijn beschermd.

In 1572 werd een nieuwe uitwatering geopend, nadat de Oude Rijnmonding was verzand. De uitwatering lag bij het Waaigat, ter hoogte van de Voorstraat. De benaming voor deze uitwatering is het Mallegat, een naam die duidt op een doodlopende waterweg. Ook deze uitwatering verzande al snel. In 1805 werd uiteindelijk het nieuwe Uitwateringskanaal aangelegd ten noorden van de dan bestaande bebouwing. De nieuwe sluizen werden in 1808 geopend.

Ten noorden van de Rijnmonding lag lange tijd polder Hoornes en een leeg duingebied. De locaties binnen het plangebied zijn pas rond 1960 bebouwd geraakt.

2.5. Versturende bodemingrepen in het verleden

De geplande werkzaamheden vinden voornamelijk plaats op of dichtbij bestaande (in gebruik zijnde) wegen of in de daarnaast gelegen berm. Voor beide locaties geldt dat de bodem vaak al (deels) verstoord is en hier vaak kabels en leidingen aanwezig zijn.

¹⁶ Kruidhof en Jansen 2008; Schute en Jansen 2007.

2.6. Archeologische verwachting

Op basis van bovenstaand bureauonderzoek is voor de deelgebieden een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. In bijlage 2 zijn de deelgebieden weergegeven op de gemeentelijke beleidskaart.

De scope waarbinnen het onderzoek heeft plaatsgevonden is de realisatie van een buscorridor tussen Leiden, Katwijk en Noordwijk. . Voor de buscorridor worden onder andere bushaltes aangepast of gerealiseerd, fietspaden verlegd en aangelegd en verkeersknooppunten aangepast. Hieruit volgt dat de meeste werkzaamheden plaats vinden op of dichtbij bestaande (in gebruik zijnde) wegen en over het algemeen binnen een beperkte (tot ca 1m –mv) bodemingreep kennen.

Deelgebied A Vuurbaakplein

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode IJzertijd- Nieuwe tijd in een dieptebereik van 30cm-mv tot ca 4m+NAP. Het gebied ligt volgens de beleidskaart tegen de historische kern van Katwijk aan en heeft derhalve een hoge archeologische verwachting.

Deelgebied B Badstraat.

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode IJzertijd- Nieuwe tijd in een dieptebereik van 30cm-mv tot ca 4m+NAP. Het gebied ligt volgens de beleidskaart tegen de historische kern van Katwijk aan en ligt binnen de Limeszone. heeft derhalve een hoge archeologische verwachting.

Deelgebied C halte Noordeinde

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode Prehistorie- Nieuwe tijd. De prehistorische resten kunnen hier verwacht worden op een diepte van ca 3,6m –mv. Het niveau uit de Nieuwe tijd bevindt zich op een diepte van ca 80cm –mv. Het gebied ligt volgens de beleidskaart tegen de historische kern van Katwijk aan en ligt binnen de Limeszone. heeft derhalve een hoge archeologische verwachting.

Deelgebied D markt, halte Duinoord en rotonde Zeeweg - Karel Doormanlaan

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode Prehistorie- Nieuwe tijd in een dieptebereik van 30cm-mv tot ca 4m+NAP. Het gebied ligt binnen de Limeszone. heeft derhalve een hoge archeologische verwachting.

Deelgebied E Zeeweg - Koningin Julianalaan

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode Romeinse Tijd - Nieuwe tijd in een dieptebereik van 30cm-mv tot ca 4m+NAP. Het gebied ligt volgens de beleidskaart tegen de historische kern van Katwijk aan en ligt binnen de Limeszone. heeft derhalve een hoge archeologische verwachting.

Deelgebied F (kruispunt Hoorneslaan-Biltlaan) en G (kruispunt Biltlaan-Rijnsoever)

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied , archeologische resten worden aangetroffen uit de Prehistorie - Nieuwe tijd. Het gebied ligt binnen de Limeszone. In de boringen die door RAAP ter hoogte van het deelgebied zijn gezet in het kader van de RijnGouwelijin West zijn echter geen potentiële archeologische niveau's aangetroffen tot een diepte van ca 2 meter – mv. Deelgebied F en G heeft derhalve een lage archeologische verwachting.

Deelgebied H halte Sportpark

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied en de bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving, archeologische resten worden aangetroffen uit de periode Nieuwe tijd. In de boringen die door RAAP ter hoogte van het deelgebied zijn gezet in het

kader van de RijnGouwelijn West zijn echter geen potentiële archeologische niveau's aangetroffen tot een diepte van ca 2 meter –mv. Deelgebied H heeft derhalve een lage archeologische verwachting.

Deelgebied I (halte Keplerlaan)

Er kunnen, gezien de geomorfologische gesteldheid van het plangebied archeologische resten worden aangetroffen uit de periode IJzertijd- Nieuwe tijd in een dieptebereik van 30cm-mv tot ca 4m+NAP. Op historisch kaartmateriaal zijn geen aanwijzingen voor bewoning aangetroffen. Deelgebied I heeft derhalve een hoge archeologische verwachting met betrekking tot de periode Nieuwe tijd en een lage archeologische verwachting voor de Nieuwe tijd.

3. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de beschikbare gegevens kan gesteld worden dat voor een groot deel van de deelgebieden een hoge archeologische verwachtingswaarde geldt. Deze hoge verwachtingswaarde is ook beleidsmatig vertaald in beleidsnota's, beleidskaarten en bestemmingsplannen.

De Provincie Zuid-Holland heeft de limeszone aangegeven als provinciaal belang in haar Verordening Ruimte. In deze zone geldt een archeologische onderzoeksverplichting bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm. Verder hanteert de provincie de gemeentelijke beleidskaart als beoordelingsrichtlijn. Op gemeentelijk niveau is de archeologische verwachting verwerkt in de archeologische beleidskaart en heeft een doorvertaling van de hoge verwachting plaats gevonden naar de diverse bestemmingsplannen in de vorm van dubbelbestemmingen archeologie. Met uitzondering van een deelgebied H, dat in het bestemmingsplan is vrijgesteld van archeologische maatregelen, dient op basis van alle bestemmingsplannen een archeologische toets plaats te vinden bij bodemingrepen vanaf 30 cm –mv en een oppervlakte van meestal 100m² (deelgebied A t/m G). Uitzondering wordt gevormd door het bestemmingsplan waar deelgebied I in valt. Hier is een archeologische toets nodig bij bodemingrepen vanaf een diepte van 50cm en een oppervlakte van respectievelijk 500m² en 50.000m².

Door RAAP is in het kader van de RijnGouwelijn West een booronderzoek uitgevoerd. Zijn echter geen potentiële archeologische niveaus aangetroffen tot een diepte van ca 2 meter –mv.

Deelgebieden A t/m H hebben deels uitgemaakt van een verkennend en deels karterend veldonderzoek in het kader van de RijnGouwelijn West. Hierbij zijn boringen gezet tot minimaal 2 meter –mv. Het tracé van de RijnGouwelijn West overlapt deels met de locaties waar de huidige deelgebieden zich bevinden, met uitzondering van deelgebied I.

RAAP heeft voor dit onderzoek verkennende boringen in 1 raai met boringen om de 50 meter gezet en karterende boringen om de 25 meter en daarbij een oppervlaktekartering uitgevoerd waar mogelijk.

Ter hoogte van de huidige deellocatie A en B zijn geen boringen gezet. Ter hoogte van deelgebied C zijn twee boringen gezet, waarbij geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen en geen vervolgonderzoek is geadviseerd.

Ter hoogte van deelgebied D zijn tien boringen verricht. Op basis van archeologische indicatoren op ca 1,6 –mv en vondsten uit de directe omgeving heeft RAAP archeologische begeleiding (protocol IVO proefsleuven) van eventuele ontgravingen geadviseerd.

Ter hoogte van deelgebied E zijn negenentwintig boringen gezet, ter hoogte van deelgebied F, G en H respectievelijk acht, vier en vijf. Op al deze locaties werden geen archeologische indicatoren aangetroffen en werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Duidelijk is dat het booronderzoek van RAAP in het kader van een ander ruimtelijk plan is uitgevoerd en het aantal boringen voor de diverse deelgebieden niet dekkend is. Dat neemt echter niet weg dat, met uitzondering van het meest oostelijke deel van deelgebied E er geen aanwijzingen voor archeologische niveau's zijn aangetroffen. De kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen binnen deze deelgebieden lijkt derhalve klein.

Voor de buscorridor worden onder andere bushaltes aangepast en gerealiseerd, fietspaden verlegd en gerealiseerd en verkeersknooppunten aangepast. De meeste geplande werkzaamheden binnen de diverse deelgebieden zullen naar verwachting beperkt blijven tot ca 1m –mv. Momenteel zijn voor de diverse deelgebieden nog geen definitieve ontwerpen beschikbaar. De inrichting van de verschillende deelgebieden kan derhalve ook nog veranderen.

Op basis van deze gegevens adviseert Buro de Brug om bij bodemingrepen binnen de deelgebieden die niet passen binnen de gestelde archeologische criteria van oppervlakte en diepte binnen de vigerende bestemmingsplannen deze voor te leggen aan het bevoegd gezag archeologie. Conform de bestemmingsplansystematiek zal bevoegd gezag dan af wegen of op basis van de nu beschikbare gegevens blijkt dat de omschreven archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden geschaad, of dat eventueel vervolgonderzoek nodig is. Voor gemeentegrensoverschrijdende projecten is de provincie bevoegd gezag op het gebied van archeologie. In andere gevallen ligt deze bevoegdheid op gemeentelijk niveau.

4. Gebruikte bronnen

Rapportages

- Bakker, H. de, en J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*. Pudoc, Wageningen.
- *vroege prehistorie en middeleeuwen*. Proefschrift Wageningen Universiteit, Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 2004: *De vorming van het land. (Fysische geografie van Nederland)*, Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland*. Van Gorcum, Assen.
- Jongste, P.F.B., 2014: *Katwijk-Zeeweg. Archeologisch Bureauonderzoek*. Jongste Projectmanagement & Advies projectnummer: 201404.
- Leijnse, K., 2003: *Plangebied Remisestraat/Zeeweg, gemeente Katwijk; een inventariserend archeologisch onderzoek*. RAAP-notitie 404.
- Kruidhof, C.N. en B. Jansen, 2008: RijnGouwelijk West, gemeenten Katwijk en Noordwijk; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkenning, deels kartering).
- Mulder de, E.F.J., e.a., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- Pied, L.P., du, 2012: Archeologisch Bureauonderzoek Katwijk aan Zee: bestemmingsplangebieden Noord- en Zuidoostduinen. Arcadis 076388384.
- Schamp, C.R.C. en I.A. Schute, 2006: Plangebied Nieuwbouw Stichting Het Raamwerk te Katwijk aan Zee, gemeente Katwijk; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-Rapport 1312.
- Schute, I.A. & B. Jansen, 2007. Gemeente Katwijk: een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. RAAP-rapport 1340. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Stiboka, 1982: Bodemkaart van Nederland 1:50.000.
- Stiboka, 1982: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000.
- Wilbers, A.W.E., 2014: Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase; Zeeweg-Enclave, Katwijk. IDDS Archeologie rapport 1643.

Websites/digitale bronnen

- www.ahn.nl
- www.archis2.archis.nl
- www.dinoloket.nl
- www.geologievannederland.nl
- www.katwijk.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.watwaswaar.nl
- www.zuid-holland.nl

Bijlage 1 – Bekende archeologische waarden

Bijlage 2 – Deelgebieden op gemeentelijke beleidskaart

Bijlage 3 – Overzicht van de boringen van RAAP het kader van de RijnGouwelijk West.

Bijlage 4 – Voorontwerpen Deelgebieden Movares.

DGA 10 Schets Vuurbaakplein

DGB 09 Schets VOP Badstraat v2.0

DGC 08 Schets halte Noordeinde v2.0

DGD 07 Schets VOP markt, halte Duinoord en rotonde Zeeweg - Karel Doormanlaan v2.1

DGE 06 Schets Zeeweg - Koningin Julianalaan v2.2

DGE2 06 Schets Zeeweg - Koningin Julianalaan v2.2

DGE3 06 Schets Zeeweg - Koningin Julianalaan v2.2

DGF 12 Schets kruispunt Hoorneslaan-Biltlaan v2.1

DGG 13 Schets kruispunt Biltlaan-Rijnsoever v2.0

DGH 14 Schets halte Sportpark A2 0.8

DGI 15 Schets halte Keplerlaan